

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Mateusza Sowy pt.
„Skuteczność procesu komercjalizacji wiedzy – perspektywa uczelni
technicznych”

1) Podstawa formalna recenzji.

Niniejszą recenzję przygotowałem w związku z powołaniem mnie na recenzenta rozprawy doktorskiej mgr Mateusza Sowy na Wydziale Organizacji i Zarządzania i skierowane przez Radę Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Łódzkiej z dnia 17 czerwca 2026. Recenzja została opracowana zgodnie z wymogami ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20.07.2018r określającej warunki jakie ma spełniać rozprawa doktorska w art. 187 ust 1-4 (D.u 2018, poz.1668 z późn. zm).

Zgodnie z powyższymi regulacjami rozprawa doktorska powinna zaprezentować ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Jej przedmiotem ma być oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.

Tym samym rolą recenzenta jest ocena osiągnięć doktorskich w zakresie:

- ogólnej wiedzy teoretycznej,
- umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej przez doktoranta,
- oryginalności rozwiązania problemu naukowego.

2) Ocena ogólnej wiedzy teoretycznej doktoranta.

Przedstawiona rozprawa doktorska lokuje się w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości. Zaprezentowane dzieło jednoznacznie potwierdziło jego bardzo dobre przygotowanie teoretyczne w zakresie kluczowych obszarów współczesnych nauk o zarządzaniu. Nie ulega dla mnie wątpliwości, że doktorant podejmuje się badania problemu istotnego dla teorii nauk o zarządzaniu. Problem komercjalizacji nauki jest szeroko badany na świecie jako zagadnienie ważne

praktycznie, ale też interesujące poznawczo. W naukach o zarządzaniu, które z natury mają charakter stosowany i służą rozwiązywaniu problemów praktyki ten nurt rozwoju teorii ma z pewnością znaczenie priorytetowe ze względu na gospodarczą rangę badanych problemów. W warunkach polskich rozwój teorii w tym zakresie wydaje się mieć jeszcze większe znaczenie ze względu na wieloletnie opóźnienie w zakresie komercjalizowania wyników badań, ale też słabość badań naukowych w tym zakresie.

O dobrym przygotowaniu teoretycznym Autora świadczy precyzyjne wykazanie luki badawczej jaką zamierza wypełnić swymi badaniami. Wykazuje się przy tym dogłębną znajomością światowego i krajowego dorobku naukowego opierając się na studiach publikacji naukowych, ale też raportów i innych opracowań interesujących ze względu na specyfikę problematyki.

Dowodem bardzo dobrego teoretycznego przygotowania do badań jest zwłaszcza pierwszy, typowo teoretyczny rozdział rozprawy. Wartościowa jest w nim prezentacja szerokiego tła teoretycznego podejmowanego projektu badawczego. Uwzględniono w niej zarówno fundamentalne zagadnienia dotyczące istoty wiedzy i jej komercjalizacji, jak też uwarunkowania teoretyczne wprost odnoszące się do podejmowanej problematyki. Pozwoliło to na głębokie osadzenie badań w teorii, dobrze rozpoznanej i przejrzystej zaprezentowanej. Szczególnie interesujący w tym względzie jest oryginalny przegląd modeli komercjalizacji wiedzy będący fundamentem dla podejmowanych przez Autora badań empirycznych.

Równie istotny jest przegląd światowych i krajowych badań naukowych dotyczących komercjalizacji wiedzy. Autor wykazał się w tym wypadku dużą erudycją obrazując popularność badania tej problematyki, ich kluczowe obszary, ale jednocześnie zobrazował niedostatki tych badań i luki, które się w nich pojawiają. Szkoda jedynie, że doktorant nie pokusił się w tym wypadku o bardziej bezpośrednie wyspecyfikowanie najważniejszych luk poznawczych co byłoby jeszcze mocniejszym argumentem podkreślającym rangę podejmowanego projektu.

Przedstawiona rozprawa dowodzi szerokiej wiedzy teoretycznej jej Autora na tematy związane z komercjalizacją wiedzy. Bazuje ona na szerokim rozpoznaniu literatury, znajomości stosownych teorii, koncepcji i rozwiązań w wymiarze zarówno poznawczym jak i stosowanym.

Uważam, że zaprezentowane w rozprawie rozważania na temat teorii upowszechniania wiedzy i jej komercjalizacji jednoznacznie potwierdziły dogłębną ogólną wiedzę teoretyczną doktoranta w zakresie współczesnych nauk o zarządzaniu, ale też dojrzałość jego warsztatu teoretycznego potwierdzony umiejętnością autorskiego systematyzowania teorii i ich aplikowania w badaniach.

3) Ocena umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Rozprawa doktorska mgr Mateusza Sowy jest rezultatem zrealizowanego przez Autora oryginalnego, w pełni dojrzałego projektu badawczego. Ważną jego częścią jest dogłębna, krytyczna analiza literatury problemu, która umożliwiła zaprojektowanie w pełni profesjonalnej metody prowadzenia badań. Na podstawie dokonanej analizy dorobku nauk o zarządzaniu w zakresie badanej problematyki zidentyfikowano faktyczną, istotną dla nauki lukę badawczą. Faktycznie istnieje realna potrzeba empirycznego rozpoznania uwarunkowań skutecznego komercjalizowania wiedzy, zwłaszcza w tak specyficznym sektorze, a zarazem kluczowym dla upowszechniania wyników badań jak sektor uczelni technicznych. Autor przekonująco uzasadnił to w swojej rozprawie, jednoznacznie dowodząc znacznej rangi naukowej podejmowanego badania.

O dobrym przygotowaniu metodycznym badacza świadczy jego umiejętność trafnego sformułowania na podstawie studiów teoretycznych jednoznacznego, a zarazem interesującego naukowo celu pracy i pytań badawczych. Ważnym walorem zaprezentowanego projektu jest bardzo dobry, dogłębnie uzasadniony dobór metod badań empirycznych. Walorem zastosowanego podejścia jest rozpoznanie problemu z różnych punktów widzenia, poprzez połączenie studiów dokumentów z rozpoznaniem opinii ekspertów i badaniami ankietowymi. Równoległe wykorzystanie jakościowych i ilościowych metod rozpoznania rzeczywistości jest silną stroną zaprezentowanego projektu. Złożony model badawczy świadczy o dobrym przygotowaniu metodycznym Autora i jego zaangażowaniu w prowadzone badania, a jednocześnie daje szansę dogłębnego zbadania problemu z różnych punktów widzenia.

O dojrzałości doktoranta jako badacza świadczy dobrze ustrukturyzowany proces badawczy i sposób prezentacji jego wyników. Rozpoznanie naukowe przebiega według precyzyjnie wyodrębnionych etapów poczynając od desk research, poprzez analizę dokumentów, badania eksperckie w formie wywiadów po badania ilościowe z wykorzystaniem ankiety. Struktura rozprawy jest adekwatna do tak zaprojektowanego badania, zdecydowanie ułatwia czytelnikowi śledzenie toku wyводу naukowego i uznaję ją za niemal wzorcową. Jedyne wątpliwości w tym względzie budzi nie do końca spójny rozdział 3 pracy łączący wartościową poznawczo prezentację założeń metodycznych badania, ze skądinąd bardzo wartościową poznawczo prezentacją specyfiki uczelni technicznych i ich działań komercjalizacyjnych na podstawie analizy dokumentów. Nie podważa to generalnej opinii o dużej precyzji w prezentowaniu dokonań badawczych doktoranta.

O kwalifikacjach do samodzielnego prowadzenia badań naukowych świadczy z jednej strony zdolność profesjonalnego przygotowania badań, ale z drugiej strony umiejętność konsekwentnej ich realizacji. I w tym wypadku mgr Mateusz Sowa potwierdził swoje bardzo wysokie kompetencje. Jego rozprawa doktorska jest

jednoznacznym dowodem, że projekt badawczy doprowadzono do pełnej finalizacji dostarczając wartościowych ustaleń.

Na uwagę zasługuje umiejętność wykorzystania różnych metod badawczych i ich łączenie w spójną całość. Wyróżniam w tym względzie wykorzystane w rozdziale III badanie dokumentów, głównie stron internetowych, których profesjonalna analiza dostarczyła bardzo wartościowych ustaleń. Nie mniej istotne jest badanie eksperckie będące podstawą rozdziału IV. Fakt, że wykorzystano w tym wypadku badanie zewnętrzne zrealizowane w ramach projektów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w niczym nie umniejsza ich roli, jako, że Autor w oryginalny sposób opracował i przeanalizował ich wyniki prowadząc do samodzielnych, interesujących wniosków.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje w moim przekonaniu najważniejsze w opracowaniu badanie ankietowe omówione w V rozdziale. Bardzo starannie dobrano próbę badawczą uzyskując w ten sposób wiarygodny obraz całego sektora polskich uczelni technicznych. Trafnie zaprojektowano oryginalny kwestionariusz badawczy. Z dużą konsekwencją przeprowadzono badanie uzyskując zaskakująco wysoką zwrotność ankiety. Uzyskano w ten sposób cenny, oryginalny obraz opinii i doświadczeń dotyczących komercjalizacji badań w polskich uczelniach technicznych. Precyzyjna prezentacja powyższych ustaleń badawczych stanowi w moim przekonaniu największą wartość merytoryczną rozprawy, a zarazem jest jednoznacznym dowodem umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy badawczej przez ich Autora.

Reasumując powyższe opinie na temat kompetencji mgr Mateusza Sowy wykazanych w trakcie realizowanego na potrzeby rozprawy doktorskiej projektu badawczego mogę z całym przekonaniem stwierdzić, że cehuje się on wysokimi umiejętnościami i predyspozycjami do samodzielnego prowadzenia prac badawczych.

4) Ocena oryginalnego rozwiązania problemu naukowego.

Punktem wyjścia dla poszukiwania oryginalnych rozwiązań problemów naukowych jest oryginalność samego problemu naukowego. W przypadku badania realizowanego przez mgr Mateusza Sowę sformułowany problem jest w pełni oryginalny. Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie jak zwiększyć skuteczność komercjalizacji wyników badań uczelni technicznych jest zadaniem wysokiej rangi i ma wszelkie cechy nowatorstwa. Dotyczy problemu nierozwiązanego tak w naukowym jak i praktycznym wymiarze. W tych okolicznościach każde rozwiązanie powyższego problemu będzie nosiło znamiona oryginalności i będzie znaczące tak dla teorii zarządzania jak i dla praktyków zarządzania uczelniami.

Od rozprawy doktorskiej oczekuje się, że nie tylko podejmie niestandardowy problem badawczy ale też znajdzie oryginalne jego rozwiązanie. W przypadku

rozprawy mgr Mateusza Sowy oryginalnym rozwiązaniem problemu naukowego jest z pewnością dogłębne zdiagnozowanie barier i możliwości rozwiązania problemu komercjalizacji wiedzy uczelni technicznych i zaproponowanie na tej podstawie modelowych propozycji rozwiązania problemu.

Wielowymiarowa analiza praktyki komercjalizacji badań uczelni technicznych tworzy w pełni autorski obraz problemu, pokazuje stan zjawiska, jego postrzeganie przez uczestników procesu nie tylko zarządzających uczelniami ale i naukowców dostarczających wiedzy. Powstaje w ten sposób wartościowy obraz barier rozwiązania problemu i możliwych rozwiązań. Te ustalenia są z kolei podstawą do zaprezentowania nowatorskiego, w pełni oryginalnego modelu skutecznej komercjalizacji wiedzy adresowanego do uczelni technicznych.

Jeśli założyć, że problemem jest nieskuteczność komercjalizacji badań naukowych i brak satysfakcjonującej naukowej wiedzy na temat przyczyn tej nieskuteczności to autorskie zdiagnozowanie tych przyczyn jest z pewnością oryginalnym rozwiązaniem problemu naukowego. Jeśli jednocześnie dzisiejsze nauki nie dostarczają spójnych propozycji rozwiązania problemu nieskuteczności komercjalizacji wiedzy uczelni to przedstawienie modelowej propozycji takiego rozwiązania jest również oryginalnym rozwiązaniem problemu naukowego.

Nie mam wątpliwości, że stworzony obraz procesów komercjalizacji badań uczelni technicznych stanowi znaczący, niekwestionowany wkład do nauk o zarządzaniu. Sądzę, że takim wkładem jest też propozycja modelu skutecznej komercjalizacji, z tym, że oceniam ją jako dość ogólną i trudną do implementacji. Tym niemniej uznaję ją za inspirującą, tym bardziej, że w rozprawie zaprezentowano jej rozwinięcie w postaci licznych, wartościowych rekomendacji menedżerskich.

W moim przekonaniu zrealizowany projekt badań empirycznych pozwolił na zdobycie oryginalnej wiedzy na temat stanu komercjalizacji badań uczelni technicznych, ich barier i perspektyw rozwoju, co stanowi znaczący wkład do nauk o zarządzaniu. Co ważne Autor nie ograniczył się do statycznego opisu i zdiagnozowania sytuacji ale pokusił się też w sformułowanie autorskich propozycji rozwiązania problemu w postaci rozwiązań modelowych i implikacji menedżerskich.

W związku z powyższymi stwierdzeniami uważam, że stworzenie oryginalnego wielowymiarowego obrazu komercjalizacji wiedzy przez polskie uczelnie techniczne wzbogacone o modelowe propozycje zwiększające skuteczność tego procesu to znaczące osiągnięcie badawcze. W pełni dowodzą one faktu, że doktorant, mgr Mateusz Sowa w swojej rozprawie doktorskiej z powodzeniem rozwiązał oryginalny problem badawczy, ważny dla nauki i praktyki gospodarczej.

5) Konkluzja.

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska mgr Mateusza Sowy pt „Skuteczność procesu komercjalizacji wiedzy – perspektywa uczelni technicznych” stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wykazuje głęboką wiedzę doktoranta w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości oraz dowodzi jego umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Tym samym odpowiada wymogom ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 20.07.2018r określającej warunki jakie ma spełniać rozprawa doktorska.

W związku z tym wnioskuję o dopuszczenie doktoranta mgr Mateusza Sowy do obrony rozprawy doktorskiej w Politechnice Łódzkiej.

Andrzej Kaleta

